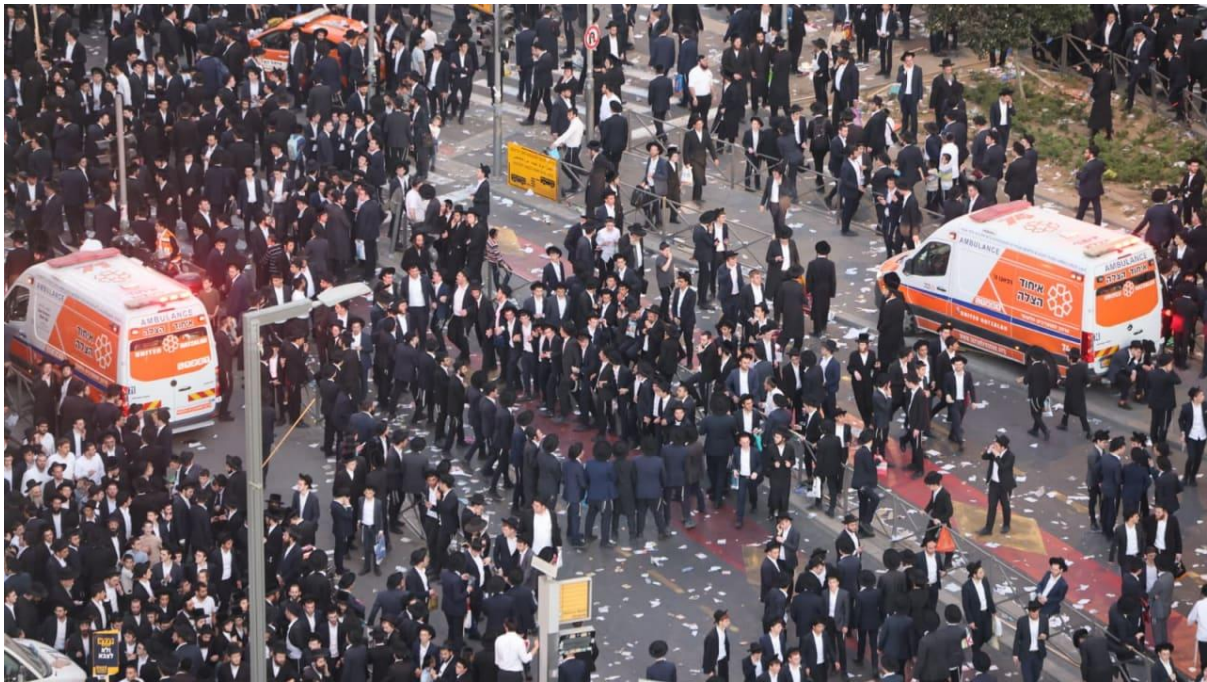

LÄHDE:[Jerusalem Post/Mielipide](#)

Lopettakaa ultraortodoksisen yhteisön vapautus IDF:n palveluksesta - pääkirjoitus

Haredi-järjestelmä puolustaa tätä irtautumista Toora-maailman suojeluksena, mutta Tooran opiskelu ei ole yhden sosiaalisen ryhmän yksityisomaisuutta.

Haredi-mielenosoittajat osoittavat mieltään Jerusalemissa 20. lokakuuta 2025.(Kuva: MARC ISRAEL SELLEM)Kirjoittanut[JPOST](#)
[PÄÄKIRJOITUS](#)MARRASKUU 2, 2025 06: 00

Tuhannet ultraortodoksiset (haredit) miehet tulvivat Jerusalemin kaduille torstaina protestoidakseen asevelvollisuutta vastaan, joka on ikuinen ongelma, mutta jota pahentavat paljon enemmän [Israelin ja Hamasin sodassa](#) kärsityt raskaat tappiot ja siitä johtuva rehottava epätasa-arvo. Mielenosoitus oli vihainen ja paljonpuhuva – peili piti kiinni yhdestä Israelin yhteiskunnan tuskallisimmista murtumista.

[Mielenosoituksen aikana](#) useiden toimittajien kimppuun hyökättiin. N12:n toimittajaa kohti heitettiin esineitä; toisia tönittiin tai ahdisteltiin. Väkijoukon raivo ei kohdistunut ketään yksittäistä poliitikkoa vastaan, vaan itse ajatukseen, että haredi-miesten pitäisi jakaa taakka puolustaa heitä ylläpitävää valtiota.

Tässä ei ole kyse uskosta. Se kertoo yhteisöstä, joka on rakentanut kokonaisen ideologian erottamiselle – sosiaaliselle, taloudelliselle ja yhteiskunnalliselle –

kun sen johto teki vapautuksesta pyhän periaatteen ja käytti Tooran opiskelua aseena oikeuttaakseen kansallisesta vastuusta vetäytymisen.

Tiedot ovat karuja; IDF lähetti kutsuntailmoitukset 54 000 kelpoiselle miehelle tänä vuonna; vain muutama sata vastasi. Ei-haredi-juutalaisten miesten keskuudessa kutsuntaprosentti on huomattavasti korkeampi. Tämä epätasapaino on jatkunut vuosikymmeniä, mikä on luonut moraalisen ja rakenteellisen epätasa-arvon Israelin yhteiskunnan ytimeen.

Samaan aikaan reserviläiset – monet heistä tarkkaavaisia juutalaisia, jotka noudattavat yhtä tiukasti Halachaa – ovat menettämässä kärsivällisyytensä. Haredi-järjestelmä puolustaa tätä irtautumista Toora-maailman suojeluksena, mutta Tooran opiskelu ei ole yhden sosiaalisen ryhmän yksityisomaisuutta. Se on juutalaisen kansan kollektiivista perintöä, jota maanviljelijät, työläiset, opettajat ja sotilaat ovat ylläpitäneet vuosituhansien ajan.

Ultraortodoksijuutalaiset lähtevät Tel Avivin Savidorin keskusasemalta osallistuakseen joukkomielenosoitukseen Jerusalemissa 30. lokakuuta 2025 (luotto: AVSHALOM SASSONI/MAARIV) Moderni haredi-identiteetti – suljettuna, [antisionistisena blokkina](#) – ei ole ikivanha vakio. Se kiteytyi tuskin sata vuotta sitten, pikemminkin reaktio nykyaikaan kuin sen jatkumo.

Todellisuudessa monet yhtä hartaat juutalaiset elävät täysin modernissa Israelissa – palvelevat IDF:ssä, työskentelevät, opiskelevat, kasvattavat perheitä – tuntematta, että heidän uskonsa on uhattuna. Jos ihminen ei voi elää nyky-yhteiskunnassa ja säilyttää uskoaan, niin ehkä usko ei ole niin vahva kuin väitetään.

Mutta syvempi tragedia on sukupolvi. Haredi-johto on tuominut nuorensa riippuvuuteen. Vuosikymmeniä kestänyt poikien suojeleminen peruskoulutukselta on tuottanut yhden kehittyneiden maiden vähiten työllistettävistä väestöryhmistä. Koulutusjärjestelmä kieltää opiskelijoilta matematiikan, englannin ja luonnontieteiden – jättäen perheet riippuvaiseksi stipendeistä ja naisten palkoista.

Tämä pakotetun tietämättömyyden politiikka jättää kasvavan väestön, jonka ennustetaan saavuttavan noin 30 prosenttia väestöstä vuoteen 2060 mennessä, taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti irrallaan. Yhteisön köyhyys ei ole sattumaa; se on ideologista.

Jopa tässä kehyksessä halkeamia näkyy. Akateemista tutkintoa suorittavien haredimien määrä kasvoi viime vuonna 25 prosenttia, ja 19 000 on nyt kirjoilla yliopistoissa – todiste siitä, että integraatio on mahdollista, kun johto sen sallii. Vastarinnassa ei siis ole kyse uskosta vaan vallasta.

Tätä valtaa on ylläpitänyt poliittinen pelkuruus. Vuodesta 1948 lähtien "Torato Umanuto" (hänen Toora-opintonsa on hänen ammattinsa) -poikkeus – joka alun perin myönnettiin muutamalle sadalle oppineelle – on paisunut joukkoväittelylausekkeeksi. Sekä maalliset että uskonnolliset poliitikot ovat mahdollistaneet sen, koska he pelkäävät vaalien takaiskua tai liittouman romahtamista. Korkein oikeus on toistuvasti päättänyt, että yleinen vapautus rikkoo tasa-arvolakeja, mutta täytäntöönpanoa on lykätty jatkuvasti.

Israelin valtiolta ja yleisöltä on loppunut kärsivällisyys haredi-kutsuntojen suhteen

Nyt osavaltion ja mikä tärkeintä, yleisön kärsivällisyys on loppunut. Reserviläiset ilmaisevat avointa vihaa; Koalitio on pirstoutumassa omien ristiriitojensa painon alla. [Jerusalem](#)in mielenosoitus ei ollut vainottujen huuto, vaan osoitus oikeudesta: yhden sektorin kieltäytyminen elämästä samojen kansalaissääntöjen mukaan kuin kaikki muutkin.

Se, mitä näemme asevelvollisuuden vastaisessa mielenosoituksessa, on täydellinen irtikytkentä yhdeltä yhteiskunnan sektorilta, joka ei osallistu juutalaisten kotimaan puolustamiseen; uskonnollisen opiskelun omaksuminen, ikään kuin Toora ei olisi koko juutalaisen kansan yhteinen perintö; johtajuus, joka jättää seuraavan sukupolvensa kouluttamattomaksi, köyhäksi ja puolustuskyvyttömäksi; ja poliittinen ja uskonnollinen järjestelmä, joka antoi tämän ajautumisen mädäntyä.

Tasa-arvo ei ole rangaistus, eikä palvelu ole maallinen pakottaminen. Ne ovat yhteisen kansalaisuuden perusta. Rauhoittumisen aika on ohi.

Vastuuvelvollisuuden – ja yhteenkuuluvuuden – aika on jo kauan myöhässä.